

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok viz- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

Baltazár huszonötje.

Az Egyenlőség című zsidó felekezeti lap szerint a magyarországi zsidók 25,000 záge huszonötezer koronát adtak össze református lelkészképzés céljaira hálából azért, hogy Baltazár Dezső megvédte őket Ágoston Péter könyvével szemben s ezt a 25,000 koronát átadták Baltazárnak, aki azt hálálkodva elfogadta.

A háboruban hallatlanul felgazdagodott magyarországi zsidóság ennyivel dokumentálja háláját. Borralalónak is silányul kevés, de így érdemelte meg ezt Baltazár Dezső. Ha már ezrest adtak, hát adtak huszonötöt. Rászolgált.

Tiszta sor, hogy 25,000 korona kamataiból legfeljebb harangozót lehet nevelni, lelkészt egy felet sem. A 25 ezer koronát csak azért szedte össze az Egyenlőség, mert hát némelyek a hála lerovásának más módját el sem tudják képzelni, mint a bankót. Valamit kell adni, gondolták, valami nem lehet más, mint pénz, de azért legyünk óvatosak, sokat ne adjunk, nehogy értéke is legyen! A 25,000 korona csak arra volt elég, hogy valami Mezei (talán Morgenstern?) Ernő kivágyjon melléje egy elszabadult dikciót, melyben kijelentse, hogy a keresztény szeretet Debrecenből árad szét, Mezei szerinti igaz kereszténység képviselője Baltazár Dezső, aki szekularizálni, kongregációkat pusztítani szeretne, ellenben szereti az Egyenlőséget, magasztalja a front mögötti élelmeseket, nem szól az árdrágitók ellen, és ami fő: a szabadkőművesek kedvence.

Református magyarjaink bizonyára elképpelve olvasták a Baltazár-féle 25,000 koronáról szóló híradást. Hát csak most és csak ennyivel jut eszükbe az Egyenlőség frontján „dolgozóknak” leróni hálájukat? Mivé lettek a háboruban ők és mívé lettünk mi? És ha az Egyenlőség szegény, szegény táborából egyszer egy nem zsidó célra nem jutott több 25,000 koronánál, ezt a nehezen összekuporgatott és oh mi nehezen kiadott pénzt éppen csak a Baltazár Dezső kétes értékű szolgálatának kitüntetésére tudták adni? Jellemző azokra is, akik adták, arra is, aki elfogadta!

Baltazár Dezsőtől, Jánosi Zoltántól és a többi debreceni szekularizálótól nem tanul keresztényi szeretetet senki. Maradjanak csak ők tovább is az Egyen-

lőség kedvencei. A keresztény magyarság, katolikusok és protestánsok egyaránt egészen más ideálok után lelkesedik. Mi levontuk a háboru tanulságait, mi felismertük a keresztény magyarság összetartásának parancsát, ezt pedig nem Baltazár és nem Jánosi hirdetik és nem a debreceni szabadkőműves páholyból propagálják. Ők megkapták a maguk 25 ezresét, hallgassanak vele, ha nem restellték elfogadni. Mi pedig megyünk a magunk útján a kereszténység összetartásából feleledő új Magyarország felé tovább — előre.

III. Lajos bajor király Sárvárott.

Sárvárott volt Tábori Kornél budapesti hírlapíró, III. Lajos bajor királynál, aki ott időzik. Tábori emberi dokumentumokat gyűjt és ad ki nevezetes könyvtárában. Amit megirt, azt holnap olvashatja a közönség egy elterjedt budapesti lapban. Amit ezenkívül látott, arról ezeket mondotta nekünk:

III. Lajos bajor király 74 éves, fotográfia után ítélve mindenki nyim-nyám, öreg embernek tarthatná. Pedig ő robusztus, szivós, kitartó férfi, eleven és egészséges. Ha Magyarországon van, minden este elmegy őzlesre. A magyar urak azt mondják, hogy kitűnő vadász. Egyszer hajtóvadászaton az történt vele, hogy ólmos esőt kapott a vadásztársaság s mindenki kidőlt a király mellől. Azt kérdezte valaki tőle:

— Mi lesz felség, ha holnap esni fog az eső?

— Hát megázunk, felelt kurtán a király.

Jellemző adatokat mondott el róla kabinetfőnöke, Spretti gróf. Minden szerdán elmegy Münchenben a Pschorrbräu sörházba, ott kuglizik, megeszi az ő rendes sertés-karaját, öreg tábornokok és művészek között beszélgetéssel tölti az időt. Ezt a szerdai mulatságot, ha otthon van, nem engedi el.

Egyszerűen él a király, bár most meggazdagodott. Senkise tudja, hogy 16.000 hold birtokot vett Sárvár környékén Batthyány Sándortól, azt a birtokot, amely a vértanu gróf Batthyány Lajosé volt.

Ez a péterfiai birtok, amelyet harmadfél millió koronáért vásárolt meg, Jenő főherceg, a királyné rokona rögtön ígért neki érte hét millió koronát, de nem adta. Összesen 18000 hold a birtoka most.

A sárvári híres selyemgyárat Chardeyronnet gróf francia tőkével alapította, de ma lóport gyártanak benne. A nagyközség vé-

gén még egy gyár van, a községen III. Lajos bajor király körut húzódik végig, de külön mint a Rákóczi ut Nagyváradon, aszfaltos, — betoncsatornás körut, gyönyörű vasrácsokkal hogy a királyi tehének be ne mehessenek a kertekbe.

A cukorgyárat a Hatvany báró család alapította s az ő telkén van, ezért is osztalékos huz évente 13.000 koronát. De megérdemli a király a jövedelmet, mert minden csinya-binyját ismeri, ha valami palatizációs eljárást találnak fel, ő azt megtanulja. Több hasznát veszik, mint egy igazgatósági tagnak bármely pénzintézetnél. Nagyon érdeklődik a Rábaszabályozás iránt, sok birtokos keresi fel tanácsért, így felsőbüki Nagy Sándor.

Nagy katolikus a király, az a célja, hogy Németország védőpajzsa a katolikus Bajorország legyen. Sulyos magyar emlékekkel terhelt várkastélyban lakik, amelynek stílusát annyira fenntartotta, hogy a reparáláshoz idegen követ nem engedett hozni, hanem a várárokból halásztatta ki a tégladarabokat s ezekkel javíttatta ki a falakat. Ez a kastély az, amelyet a Nádasdy-Frangepán összeesküvéskor elkoboztak s a Habsburgoké lett, így örökölte Mária Terézia, a bajor királyné.

Két színes freskó van a kastélyban jó állapotban, a XVII. századból erednek s az egyik a török hadseregnek Buda, Tata, Győr városaiba való bevonulását mutatja. A szízeseki csatát ábrázolja a másik freskó, közepén Nádasdy gróf áll, mellette Koháry, aki tudvalevőleg őse volt bolgár Ferdinánd cárnak, ezért látogatta meg a bolgár fejedelem ezt a kastélyt. Ebben a kastélyban nyomatta Erdődy Szilveszter az első magyar bibliát. A bajor király különben Erdődy Sándor gróffal bizalmas viszonyban van.

A király mélyen vallásos ember. Magyarul kitűnően beszél. Ismeretes, hogy a millenium idejében német beszéddel fogadták őt Pesten, ő magyarul felelt.

— Miért nem beszélnek magyarul itt? kérdezte a király.

Gyakorta vendége Erdődy gróf és Szegedy Grina Augustia királyi hercegnő udvarhölgy apjának, akinek itt vannak birtokai.

A király 30 éve beszél magyarul perfektil, a felesége azonban tiz szót sem tud magyarul. Már Münchenben megtanult a király magyarul s mindig ezt a nyelvet használja a társas érintkezésben. Szereti a magyarokat szóval is, tettel is.

A franciák ez évben akarják a döntést

Genf, június 18. A francia kamara egyik bizottsági ülésén Clotz pénzügyminiszter kijelentette: Franciaország mindent elkövet, hogy a döntés még ez évben megtörténjen

Kávésok és zenekarvezetők

Megszüntették az előlegrendszer-t. Körbe-körbe játszanak a zenekarok.

Baj van a kávéházi hangverseny körül, a kávéások új rendet szeretnének az előlegek megszüntetésével.

Ugyanis az előleg kérdés zavarta meg a kávéások és cigányprimások közt eddig uralkodott jó viszony csöndes vizeit. Megesett, hogy a zenekarvezető leszerződött valamelyik kávéshoz, de előleget kért, kívánt és követelt, mert miből várja be ő és zenekara a szezont.

A kávéás engedett s adott először ezer, aztán ezer és újból ezer koronát mondjuk, míg végül munkába kellett állani a derék zenészeknek. Állottak, mondják a kávéások, csak hogy immel-ámmal, tizenkettő helyett 9, olykor 7, olykor kevesebb, s játszottak ámmal immel, amíg újabb előleget kaptak.

Volt zenekarvezető, aki felvette az előleget s elment vele Budapestre, ami nem lett volna baj, de ott is maradt, ami kisebb baj volt, a nagyobb az, hogy az előleget elfelejtette megküldeni.

A rendőrségen feljelentést tett ellene a kávéás, de a bünygyi osztály megállapította, hogy a cigány artista s ránézve más szabályok az irányadók.

Volt olyan zenekarvezető, aki felvett 500 korona előleget s mikor játszani kellett volna, letette a vonót. A kávéás a haját tépte, aztán a pikolóét s végül újabb 500 korona előleg kiizzadása után felcsendültek a női sziveket elbűvölő akkordjai az „Én a Reisz, Reisz, Reisz, Reisz Izidor“ dallamának.

Elég az előlegből, ez lett a jelszó a kávéások között, akik régóta görbe szemmel néztek a zenekarvezetőkre, ezek viszont rájuk. Baj, baj után jött s egyszer megesett, hogy a Royal bérletére konkurense akadt Schwartz Bélának, aki kölcsönpénzzel verte az árat felfelé. Mi lehet a nagy bér oka, kutatták, keresték s rájöttek, hogy egy primás miatt folyik a véres harc a két kávéás közt.

Schwartz Béla ugyanis szerződte Bebe Károlyt, aki az Emkéből elment szónéklül, de előleggel. A kávéás dühbejött s rálicitált a népszerű Bebére, aki aztán értesülve a harag okáról, készséggel visszaadta Bebét, zenekarát és előlegét az Emkének. Ilyen eset volt egy primásért Nagyváradon.

A kávéások most megállapodtak, hogy nem bántják a zenekarvezetők megélhetési alapját s nem szállítják le a zenekarok tiszteletdíját, dehogyan is, csak nem adnak előleget. A tiszteletdíj marad a régi, azaz az új és felemelt, de minden esetre fizetődik, mikor a zenekar, méltóztatik tudni a plakát-ról, a

KÁVÉHAZBAN HANGVERSENYEZ.

Sem előbb, sem utóbb, pont akkor. S nehogy a közönség megunja az egy és ugyanazon zenekart, a kávéások felváltva játszatják a Nagyváradon időző cigányzenekarokat a kávéházakban.

Minden zenekar sorba megy: Royal, Pannonia, Emke, Elite, Városi kávéház, Széchenyi, Sas, Korona, Csarnok, Llyod, Szabadság, Magyar Király s ismeretlen nevű kávéházak, ahova azonban Banda Marci, aki

a Royalban kezd, nem köteles menni, csak a nagy kávéházakba, a Grand Café-kba.

A *staggione* rendszert a napokban vezetik be a váradai kávéházakba, e körül nem lesz baj. De az előleg megszüntetések? Az fájni fog.

Románok

a magyar jegyző ellen.

Drágánfalva jegyzője, Juhász Elemér állott tegnap Seress Barna tanácselnök előtt közokirathamisítással vádolva. Harminckilenc tanu vonult fel a jegyző ellen, jórészt községi bírák, esküdtek, azután tanítók, pópák.

A vád az a jegyző ellen, hogy 1911 augusztusban Drágánfalván, Mézesen, Czigányosdon, Négerfalván, Körössebesen és Belezsényben olyan tartalmu jegyzőkönyvet vett fel, amelyek szerint a községek neki egy 800 koronás irnok tartását megengedik, valamint az 1908. évi számadási iratokat a járási számvevő ellen megindítandó bünygyi eljárás és szempontjából a bünygyi bíróság-hoz átteszik s az 1911 évi pótköltségvetés elfogadásával a pótdát 625 százalékban állapítják meg. Mindez a vádszerint, amelyet dr Bolza Alfonz gróf királyi ügyész terjesztett elő, valótlan. A vád szerint a jegyző kitépte a lapokat a jegyzőkönyvből s ilyen hamis szövegű lapokat ragasztott be.

Juhász Elemér jegyző elmondja, hogy helyettesítés útján került Drágánfalvára s egy-izben fel is függesztették, de újból megkapta helyét. Anyagi és nemzetiségi indokai vannak a pernek. Anyagi indoka az, — hogy ő mindig irnokot alkalmazott a restanciák ledolgozására s ez ezekben került, míg aztán ő ajánlotta, hogy 800 koronás fizetésű irnokot ha adnak neki, ez elvégez mindent. Volt is erre egy román alkalmas embere kiszemelve.

A nemzetiségi indok az, hogy ő a községi iskolák felállításának tervét minden községi előljárásnál szorgalmazta, ezzel összeütközésbe jött a terület elh lakosságával, de a belényesi intelligenciával is, akik félték attól, hogy ezután majd magyarul tanítanak a községi iskolákban. A belényesi ügyvédek és papok izgattak ellene...

Elnök; Mi közük volt az iskolákhoz?

Vádlott: Az ő befolyásuk az oláh iskolákra támaszkodott, ezt féltették. Én azonban a községekhez fordultam s tapogatóztam a kivitel lehetőségei felől. Románul nem tudtam folyékonyan, ezért tolmács segítségével érintkeztem velük. Lehet, hogy nem jól érttettem meg őket vagy ők változtatták meg véleményüket. Nem hamisítottam meg a jegyzőkönyveket.

Stokker József védő: Az ügy elbírálásához szükséges eredeti jegyzőkönyvek hiányzanak, kéri azok beszerzését.

Vádlott: Már a fegyelmi ügy tárgyalásánál is hiába kérte az eredeti jegyzőkönyveket, a vármegye nem adta ki, pedig csak így állapítható meg, hogy van-e bünygy?

A bíróság az eredeti jegyzőkönyvek beszerzését elhatározta s a tárgyalást elnapolta. Jegyző volt: Bolcas Ágoston dr.

Teljesen gyakorlott gyors és gépirónó a Nagyváradai Agrár Takarékpénztárnál azonnali alkalmazást nyer.

Bepanaszolta Nagyváradot Berlinben.

Az állatok kinzása.

Évekkel ezelőtt Nagyváradon is szaporította az egyesületek számát az Állatvédő egyesület, amelyet néhány jobbérzésű ember alakított. Működése azonban egyenlő volt a semmivel, mert még a hatóság sem támogatta, jóllehet, hogy nemcsak törvény van az állatvédelemről, hanem a városnak is van erre vonatkozó szabályrendelete.

A rendőrség maga sem sokat törődik a dologgal.

A fuvarosok agyonterhelik állataikat s ha egy ló már lerogyik a teher alatt, vagy jégpatkó hiánya miatt elcsuszik a sikos aszfalton, a kocsis doronggal, vagy az ostor boldogabb végével ösztökéli a tehetetlen állatot a felállásra.

Nem egyszer láttuk és hallottuk, hogy egy-egy ilyen brutális kocsis, mikor valaki megszólította az állatkinzásért, nemcsak éktelen káromkodásban tört ki, hanem még fenyegetődzött is, úgy, hogy az illető uriember tanácsosabbnak tartotta kámforrá válni.

Arra is van rendelkezés, hogy a szárnyasokat nem szabad összekötött lábakkal fogva, fejjel lefelé csüngtetve vinni. S mégis mindenütt ezt látjuk s ki hallotta, hogy ezért valamelyik rendőr felszólt volna?

Most ezekért a dolgokért panaszkolta be Nagyváradot egy Hayd s. L. nevű német főhadnagy Berlinben az ottani állatvédő egyesületnél.

A panaszos levelében felemlíti, hogy Magyarországon utaztában mindenütt a legnagyobb kulturátlanságot látta az állatok kezelése körül, ami eléggé illusztrálja az itteni elmaradottságot.

Különösen Nagyváradon tapasztalta e tekintetben a legnagyobb barbárságot. Itt lábakkal fogva összekötött szárnyasokat csomóval visznek az asszonyok a karjukon s így nem ritka, hogy eltörök a lábuk. A lovakat agyonterhelik s ütök-verik; a barmokat a hajcsárok karvastagságú karókkal hajtják és püfölik. A sintér dróthurokkal fogja a kutyákat s azután behajítja a ládába. Ezeket a barbárságot a hatóság is pártolja s támogatja.

A Berlinbe küldött levelet az ottani állatvédő egyesület megküldötte a magyar országos állatvédő egyesületnek, amelynek elnöke fordításban közölte Nagyváradal s kéri a várost, hogy felvilágosítást adjon, mi-ben áll a levélben foglalt panasz.

Kéri továbbá az orsz. egyesület elnöke, hogy a nagyváradai állatvédő egyesület újból kezdje meg működését.

Hát a német főhadnagynak sok tekintetben igaza van, botrányosan kevés az, amit az állatvédelem terén teszünk, ellenben nagyon is sok az, aminő állatkinzást kell napról napra végignézni Nagyváradon.

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsörendű kivitelben, mérsékelt áron.

Csapatunk elérték a Fosetta csatornát.

30.000 fogoly. 120 ágyu.

Budapest, június 18. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harcér.

Venecze tartományban a csata tovább tart. Wurm báró vezérezredes hadserege számos helyen tért nyert. Déli szárnya szívós küzdelemben elérte a Fosetta csatornát.

József főherceg vezérezredes a Montello területén sikereit kiépítette. Az olasz ellen-támadások megghiusultak. A három harci napon ezen a területen 73 olasz ágyut szállítottunk be, köztük sok nehezet. Az ellenség a Brenta mindkét oldalán ismételt hiába rohant neki új állásainknak, épp oly eredménytelenül folyt le az Asiagótól délre több angol támadás. A foglyok száma 30 ezerre emelkedett. A zsákmányolt ágyuké több mint 120 ra. A zsákmányolt aknavetők és gépfegyverek száma és egyéb zsákmányolt hadianyag még eddig nincs megállapítva.

A vezérkar főnöke.

A nyugati fronton tüzérségi csaták.

Berlin, június 18. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja. Az ellenség tüzérsége egyes flandriai szakaszokon a Lys mindkét oldalán, valamint Arras és Albert között élénk tevékenységet fejtett ki. Alberttől délnyugatra az ellenség heves tüzzel való megrohanás után éjjel után támadott. A támadást visszavertük és foglyokat ejtettünk.

A német trónörökös hadcsoportja. — A Noyontól délnyugatra az Aisnetől délre az esti órákban feléledt a tüzérségi tevékenység. Az Aisnetől északra és Chateau-Thierrytől északnyugatra visszavertük az ellenség részleges előretöréseit.

Ludendorff, első főszállásmester.

Német repülők Newyork felett.

Budapest, június 18. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Londoni jelentés szerint Newyork felett német repülők jelentek meg. A veszedelem folytán minden intézkedést megtettek Newyork elsötétítésére. Amerikai repülők gyorsan felszálltak, de a német repülőgépek sikerült elmenekülni.

Az antant haditerveinek teljes megváltoztatását határozta el.

Budapest, június 18. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Svájci lapok szerint Párisban újból haditanács volt, amelyen Clemenceau, Haig tábornok és egy japán tábornok is résztvettek. Azt hiszik, hogy a haditanács nagy fontosságú ügyek tárgyalása mellett az antant haditerveinek teljes megváltoztatását is elhatározta.

Dereng a béke.

Békepuhatolódzás Svácbán.

Budapest, június 18. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Illetékes személyiség a következő kijelentést tette:

— A francia lapok békecikkei talán csalódást fognak okozni, azonban igen komoly háttérük van. Bizonyíték erre, hogy jelenleg francia, angol és holland államférfiak időznek Svácbán, hogy kipuhatólják: alkalmas-e a hangulat a béke előkészítésére.

Budapest, június 18. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A svájci lapok behatóan foglalkoznak a béke lehetőségével. A Züricher Post megállapítja, hogy az idő feltétlenül alkalmas arra, hogy a felelős államférfiak a béke előkészítését megtárgyalják és különös figyelmet tulajdonít annak, hogy a béke kívánság ezuttal Párisból hangzott el. Franciaország békeóhaja az egész világra ki fog terjedni.

Treviso előtt.

Budapest, június 18. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik: Hadosztályaink közelednek Trevisóhoz. Támadásunk a Montellon át kifejlődőben van és a Monte-Belluno-trevisoi vasutvonal tüzeiben áll. Milanoi lapjelentések szerint Treviso vasárnap reggel óta nehéz ellenséges ágyutűzben van. A Corriere della Sera azt írja hogy mint a tüzérségi előkészítés, mint a gyalogsági roham a leghatalmasabb volt, amire a háboru kitörése óta emlékezni tudunk.

Trentinóban 1000, az asiagoi fensikon 1500 osztrák-magyar ágyu, volt felállítva.

A képviselőház ülése.

Szónokok a szövetség elmélyítése ellen. — A német katona. — Mikor Juriga beszél.

A képviselőház mai ülésén Szász Károly elnöklete alatt az indemnitást tárgyalták. — A javaslatot Bartha Ödön előadó ismertette.

Elsőnek gróf Batthyány Tivadar szólt fel a Károlyi-párt nevében s a kormány köz-élelmezési politikájáról mondott kritikát. — Majd határozati javaslatot terjesztett be, amely azt kívánja: küldjön ki a parlament egy 30 tagu bizottságot, amely a szövetséges államok közötti politikai, gazdasági és katonai kérdésekre vonatkozó szerződéseket szakemberek meghallgatásával vegye tárgyalás alá s tegyen sürgős javaslatot, a Ház pedig utasítsa a kormányt, hogy amíg a bizottság előterjesztést nem tesz, semmiféle kötelezettséget ne vállaljon.

Gróf Batthyány Tivadar ezután a választójogra tér át. Kijelenti, hogy pártja a legnagyobb küzdelmet fogja folytatni a kormány által benyújtott választójogi javaslat ellen. Sajnálja, hogy a miniszterelnök ígéretei ellenére ilyen javaslattal jön a Ház elé. Ismerteti Payer alkancellárnak a N. Fr. Prben megjelent feltűnést keltő nyilatkozatát, amelyből kitűnik, hogy milyen módon kívánja Németország a szövetség elmélyítését.

Payer a szövetséges államok teljes összeolvadásáról beszélt, természetesnek kell látni, hogy Payer beszéde összhangzásban van a felelős német tényezők felfogásával. Felhossa, hogy Ukrajnában Böhm Ermoli volt a főparancsnok mindaddig, míg a németek német parancsnokot nem hívtak, így lett Eichorn tábornok a főparancsnok. Beszéde végén határozati javaslatot nyújt be a tisztviselők helyzetének javítása érdekében.

Landauer Béla boszniai kérdésekről beszél, majd közéleti ügyekről, amelyek tárgyalásánál a kormányt sokszor ok nélkül támadják.

Az elnök ezután a vita folytatását délutánra halasztotta.

A délutáni ülés.

Sándor Pál a délutáni ülés első szónoka. Sajnálja, hogy a koalíció alatt az ellenléket megtörték, mert most lenne nagy szükség rá. A német szövetségi viszony ki-mélyítése csak újabb ellenségeskedést fog kelteni. A németek jellemzésére felhossa, hogy a német bármerre jár, bármennyire is szem előtt tartja szövetségesei érdekét: a saját érdekeit mindig mindenekfölé helyezi. Az ukrán gabonát még mindig nem kaptuk meg, Bécsben ezért kellett a fejadagokat leszállítani: Németország Ukrajnában is szakértőkkel rekviráltatott, mi itt is elkés-tünk hozzáértés nélkül dolgoztunk. A németek mindig jók a szövetségeseikhez, de ahová német lép, ott nekünk még lü sem terem. A német katona hős és megmen-tette Erdélyt, de azt meg kell állapítani, hogy a német katonák nem igen ismerik a tulajdonjogot még szövetségeseikkel szemben sem. Az indemnitást nem fogadja el.

Popovics Sándor pénzügyminiszter a

kormány nevében csak annak megállapítására szorítkozik, hogy a német katonákról mondott kritikát visszautasítsa.

Hecsorich Antal közéleti beszései bajokról beszél s a bírák és ügyészek helyzetének javítását sürgeti. A javaslatot elfogadja.

Juriga Nándor felszólalása.

A következő szónok *Juriga* Nándor nemzetiségi képviselő volt. Kifogásolja, hogy az elemi iskolákban nem tanítják a tót nyelvet.

Pongrácz Jenő közbeszól: Tót nemzet nem létezik, csak tót anyanyelvű magyar van.

Juriga: Minden intelligens embernek több nyelvet kell beszélnie, tanuljanak meg a magyarok tótul.

Pongrácz: Hogy merészel így beszélni, megjárhatja.

Juriga: Ugyan mi történhetik velem?

Pongrácz: Kaphat egy pofont.

Juriga: Így tesznek velünk. Szidnak és mi szenvedünk.

Közbeszólás: Persze, martir szeretne lenni.

Szász Károly elnök ezután felszólítja *Jurigát*, fejezze be beszédét, mert a tárgyalásra szánt idő végéhez közeledik.

Juriga Nándor néhány mondattal a Ház általános derültsége közben befejezi beszédét.

Ülés vége este 8 órakor.

Hazajött az elhaltnak nyilvánított hadifogoly.

A háboru tragédiája.

A háboru által okozott családi tragédiákat napról napra szomorúan látjuk s szemtanúi vagyunk annak a nagy erkölcsi rombolásnak, amelyet a lazább erkölcsi felfogásuaknál okozott a háboru által teremtett helyzet.

Ennek egyik megrázó példája van most itt Nagyváradon, amelyet a nevek elhallgatásával intő példaként megírunk.

Egy józan, munkás iparosról van szó, aki a háboru előtt boldog családi életet élt nejeivel; két kis gyermeküket a kellő gondossággal nevelték. A férj becsületes szorgalmával türelemmel jótétet biztosított a kispolgári családnak.

Mikor a háboru kitört, a családfőt behívták katonának. Ott küzdött az orosz harctéren, mig nem orosz fogságba került s elhurcolták a távol Szibériába. Teltek a hónapok, az itthon maradt asszony és a gyermekek epedve várták a napot, mikor a jó férj és apa egyszer csak visszatér.

Idők multával szomorú értesítés jött a távol Ázsiából, illetve a hatóságtól, amelyben hivatalosan közölték, hogy az illető a fogságban elhalt.

Az eljárást megindították s az özvegynek folyósították a havi 14 korona nyugdíjat, amelyből az özvegynek saját magát és két gyermekét eltartani kellett volna. Kétségbeesítő napok következtek a kis családra.

A nyomor és a szenvedés rossz tanácsadó.

Az egész idő elteltével az asszony szabadnak érezvén magát, megismerkedett egy emberrel, s hogy a havi 14 korona nyugdíjat ne veszítse el, egyszerűen vadházas-

ságra lépett az emberrel. A vadházasságból egy kis csecsemő született alig pár héttel ezelőtt.

Pár nappal ezelőtt megérkezett az elhaltnak nyilvánított férj az orosz fogságból.

Leirhatatlan volt a házastársak találkozása és kétségbeesése.

A beteg asszony a hivatalos irásokkal igazolta, hogy férjét halottnak nyilvánították, sőt az özvegyi nyugdíjat is már fél éve kapja. A tévedésnek ilyen közbejártásza megrendítette a szegény embert is. Most mindketten siránkoznak a tévedés által okozott helyzeten, amelyet a nő könnyelmű ballépésén kívül még komplikáltabbá tesz a kis csecsemő születése.

Mennyi ilyen tragédiája lesz még a háboru folytán meglazult erkölcsöknek!

Tordai Molnár Gézáne kihallgatása a Strasser-perben.

— Tudósítónk telefonjelentése. —

Temesvár, június 18.

A temesvári hadosztálybírósa előtt folyó Strasser pernek ma szenzációja volt, a bíróság kihallgatta tordai Molnár Gézáne kúriai bíró nejét, akiről a tárgyalás során több tanu azt állította, hogy fetűnően pártolta Strasser Aladárt. Molnár Gézáne ezeket az állításokat valótlannak jelentette ki, nem pártolta Strassert és nem is volt arra semmi oka.

Elmondotta, hogy a mozgósítás óta minden idejét a kórházakban töltötte s legtöbbit volt a Tisza Kálmán téri kórházban. Tapasztalata szerint az adagolás nem minden kórházban egyforma volt. A leves elég jó volt, a főzelék is, a pecsenye azonban kemény volt. Azt sem tudja, hogy a levést kifőtt husból készítették volna, mert a pecsenyét mindig készen látta. A tejberizs erősen vizezett volt. 1914. karácsonyáig a negyedik diétások vacsorája nagyon rossz volt, de azután javult. Ő többször megmérte a husadagokat s azokat megfelelő nagyságuaknak találta, gyanakodott azonban, hogy gyakran fordultak elő esetek, hogy kevesebb a hus.

Kardos százados tárgyalásvezető:

— Egyik tanu azt vallotta, hogy Méltóságod a mócsingos hust jónak találta.

— Ez rágalom. A hölgyek különben sok rosszat szóltak rólam.

— Kinek méltóztatott jelenteni a hiányokat?

— A kórház parancsnokságának s azt indítványoztam, hogy minden nap más hölgy tartson szigorú inspekciót. Indítványomat elfogadták, később azonban, midőn Strassert letartóztatták, a hölgyek elmaradtak a kórházból.

— Sohasem voltam — mondotta még — Strasser pártján. Feleslegesnek tartottam azt, hogy a Vörös-Kereszt Egyesület külön konyhát tart fenn, amelyben kitűnően vezettek s igen jól főztek. Innen naponként száz ebédet küldtek a betegeknek. Én helytelennek tartottam, hogy ilyen ajándékot adjunk a vállalkozóknak. Az az állítása a hölgyeknek, hogy nem törődtem a bakákkal, alávaló ha-

zugság. Nagyon is törődtem velük, gondoztam őket, a kórházat kimeszeltettem s a katonák fehérneműit lakásomra vitettem s ott javítottam.

Láng Béla dr katonai ügyész:

— Mondta Méltóságod, hogy Strasser nem adhat jobb ellátást?

— Strasser nekem panaszkodott, hogy 30—36 fillérért nem adhat jobb vacsorát s arról különben magam is meggyőződtem, — hogy az akkori árak mellett lehetetlen olyan vacsorát adni, amelyet például én is követeltem. A hölgyek mindig ferdén adták vissza szavaimat és igyekeztek engem rossz színben feltüntetni. A hölgyek rosszakaratu állításaikkal annyi keserűséget és bánatot okoztak nekem, amit nem lehet soha jóvátenni. Még a családi boldogságomat is feldúlták ezek az állítások.

— Mondta Méltóságod Strassernek, hogy cserélje ki a személyzetet?

— Igen, mondtam. Egyik szakácsnőről volt szó és Strasser azt mondta, hogy nem tud mást kapni.

— Mit mondhat még?

— Kenyeres ur egy ízben azt mondta nekem, hogy a hölgyek azért haragusznak, mert ők dolgoznak és én kapom a kitüntetést.

Hajdu Frigyes dr védő:

— Orvosolta Strasser a hiányokat?

— Igen ha szóltak neki.

— Hogyan magyarázza azt az ádáz gyűlöletet, amelylyel a hölgyek Méltóságod iránt viselkednek?

— Gongolom asszonyi irigységből és intrikákból tették. Nem tetszett a beszédem, vagy nem voltam elég figyelmes hozzájuk. Azonban ma is csak egyet kettőt ismerek közülök. Lehet, hogy azért is nehezteltek, mert engem tettek meg elnökke.

Láng Lehel dr védő:

— Igaz, hogy Méltóságod a Vöröskeresztes hölgyeknél Strasser érdekében kilycselt?

— Ez alávaló hazugság!

A bíróság a tanut megeskette.

..HIREK

* Az igaz érdemek elismerése. A háboru szenvedéseinek enyhítése körül nagyváradi előkelő hölgyei derekasan kivették részüket. Fáradságot nem ismerő nemes buzgalommal tevékenykedtek a háboru kezdete óta a háborus jótékonyterén. Különösen *Pallay* Lajosné és *Hegedüs* Jánosné urnők jártak elől a szép munkában. *Pallay* Lajosné akár a Vörös Kereszt Egyesületnél, akár a Jobbkéz élén bámulatos működést fejtett ki s minden háborus jótékony mozgalomnál dolgozott, fáradozott, agitált s keze nyomán mindig a legszebb siker fakadt. *Hegedüs* Jánosné urnő különösen a jótékony áldozatkészség terén tűnt ki. Ezen két nemeslelkű hölgy érdemeinek elismerését honorálja az alábbi sorokban közölt napiparancs:

A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság folyó évi június hó 13 án 3928—Eln. szám alatt a következő napiparancsot adta ki: *Hegedüs* Jánosné sz. Hanzely Wehrman Maria és *Pallay* Lajosné urhölgyeknek, akik a háboru kezdete óta a nagyváradi cs. és

kir. tartalékkórház sebesültjeinek és betejeinek ápolása, ugyisint az azok részére történt szeretetadományok gyűjtése, adományozása és kiosztása körül kifejtett önfeláldozó tevékenységükért a legmagasabb szolgálat nevében a cs. és kir. katonai parancsnokság dicséret elismerését fejezem ki. Hess, gyalog-sági tábornok, katonai parancsnok m. p.

* **Szentkirályi Zoltán a fővárosi Sajtó-hölgybizottság évzáró gyűlésén.** — Évzárónak mondta a meghívó a régi ország-házban június 16-án tartott gyűlést, amely tulajdonképpen egy új munkasorozat megnyitása volt. A gyűlés az összes tagok és számos érdeklődő jelenlétében P. Bangha S. J. elnöklésével folyt le. Szentkirályi Zoltán bihari plébános, volt országgyűlési képviselő, kinek kiváló szónoki tehetségét Nagyváradon már jól ismerjük és értékeljük, volt a gyűlés ünnepi szónoka. Biharmegyéből utazott fel a sajtóhölgybizottsági gyűlésre, hogy elmondja tömör, erőteljes és lendületes beszédét, melyből Krisztus papjának megvetést és üldöztetést is elviselni kész bátorsága sugárzott elő. P. Jámbor László szót azután a sajtóhölgyekhez a nyári olvasmányokról s a jó olvasmányok terjesztéséről szellemes, fell villanyozó és jókedvre hangoló stílussal. — Utána Baranyay Lajos, a Központi Sajtóvállalat Részvénytársaság igazgatója vázolta azt a programot, amelyet a Sajtóhölgybizottságnak, mint a Központi Sajtóvállalat munkatársának és kitűnően bevált agitációs szervének a nyári hónapokban maga elé kell tűznie. Most — úgy mond — inkább egyénileg, mint testületileg lesz alkalmuk a hölgyeknek működni: ki-ki ismerősei körében az aláírási ívvel vagy levél útján. P. Böle Kornél lelkész a szegyet fején találó beszédben fejtette ki, hogy miért van okunk további sajtóakcióinkban is nagyszerű sikereket és leikesítő győzelmeket remélnünk. Végül Novák Mártonné, a Sajtóhölgybizottság alelnöknője utalt majd az ősszel bekövetkező, egyesületi jellegű teendőkre, melyet fokozott erővel kell megvalósítani.

* **Baranyi László alezredes kitüntetése.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király Váradi és Micskei Baranyi László, 4. honvéd gyalogezredbeli népfelkelésügyi alezredesnek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta a hadidiszplinnnyal az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatait elismerésül.

* **A vármegye számonkérőszéke tegnap Malatinszky Lajos főispán elnöklésével az árvaszék és a közigazgatás ügymenetét vizsgálta meg s rendben találta a közigazgatás menetét. A főispán megelégedését fejezte ki a tisztviselők munkássága felett. Az ülésen jelen voltak: Fráter Barnabás alispán, Keszthelyi Zoltán főjegyző, Tatár Zoltán bizottsági tag, Gyöngyössi István dr. főügyész és Verner Kálmán, elnök.**

* **A magántáviratforgalom korlátozása.** A hivatalos lap legutóbbi száma a kereskedelmi miniszter rendeletét közli, mely a táviratforgalom korlátozását rendeli el. — A rendelet közli, hogy a táviratforgalom oly nagy mértékben emelkedett, hogy a táviróhivatalok minden erejük megfeszítésével sem képesek a forgalmat lebonyolítani. A miniszter egyelőre a helyi magántávirat forgalom teljes beszüntetését rendeli el. Ide tartoznak azok a táviratok is, melyek a szomszédos helységekre szólnak s melyek a felvevő táviróhivatal kerületébe tartoznak s küldőnccel volnának továbbítandók.

* **Értekezlet a Népszövetségi Hangya Szövetkezet tárgyában.** A Népszövetségi Hangya Szövetkezet ügyében ma, szerdán este 8 órakor a Kath. Kör választmányi helyiségében értekezlet lesz, amelyre hivatalosak mindazok, a kik a legutóbbi hasonló tárgy értekezleten jelen voltak, továbbá a taggyűjtő iver birtokosai, az összes népszövetségi csoportvezetők és az ügy iránt érdeklődők, a kik a gyűjtés további munkájában részt venni kívánnak. Az értekezlet megállapítja az eddigi gyűjtés eredményét, az alapszabályokat megbeszéli és kitűzi az alakuló közgyűlés idejét.

* **A kocsiverseny nyertese.** Illetékes helyről közlik velünk, hogy a Körözs-ünnep kocsiversenyének első díját Zenker Ferenc kapitány, a 34. tüzérpótüteg parancsnoka nyerte izléses és stílusosan díszített fogatával.

* **A Kath. Kör választmánya ma d. u. 6 órakor tartja rendes ülését.**

* **Nagyon meleg van.** A közeli fagyos napok után egyszerre bekövetkezett tegnap a kánikulai forróság. A hőség érezhető volt már délelőtt is, de a déli órákban már tikasztó lett a forróság. Minden átmenet nélkül itt a rekkenő nyár. A fagy következtében sokat szenvedett növényzet meg fogja sínyleni ezt a forróságot, mely egyszerre jött, mielőtt a fagy után megerősödhetett volna.

* **Uj iparvasut Biharmegyében.** A Magyar-Német mezőgazdasági részvénytársaság, mely a püspökség több birtokát 26 kilométer iparvasutal kapcsolja Sáp állomáshoz. Az új iparvasutnak, melynek nagy közgazdasági jelentősége lesz Biharvármegyében, a napokban volt a közigazgatási bejárása.

* **Ei, Biharfüredre!** A meleg egyszerre megindult s hóhullámokról beszélnek az emberek. A kis boltok ajtait becsukják s hűvöst csinálnak a szobákban. A kávéházak elé kikerültek a kertek s a cukrászok learatják a fagyalt szüretet. Az asszonyok pusztítják a hűs jegeskávé s bronchitisszel mennek békes családi otthonukba. A polgár kimegy a kis korcsmákba, a természetkedvelő pedig a fenyvesek felé sóvárog. Haltenberger Vilmos példáját sokan követik az idén s Biharfüred felé irányítják nyaralásukat. A többek közt Karácsonyi János dr. c. püspök, Fráter Barnabás alispán, Olasz Béla családjával, csak az a bizonytalan még, hogy van-e bérlő Biharfüreden s van-e koszt. — Amig Glasner Miksa nem jelentkezik, addig csak tervezgetés minden.

* **Hatósági cipőjavító műhely.** A közönség köréből panaszok érkeztek be az iránt, hogy a hatósági műhelyekben egyes esetekben a megrendelési lapok panasz-szelvényein feltüntetett áraknál magasabb árak számíttatnak fel. Félreértések elkerülése végett tudatom a város közönségével, hogy a kereskedelmi miniszter ur javítási árakat állapított meg. Ez új javítási árakat a napokban megjelenő hirdetményben fogom tudatni. Addig is azonban e megállapított árak a műhelyekben kifüggesztett árjegyzékből ellenőrizhetők. Az esetleg magasabban felszámított árak elleni, nemkülönben egyéb panaszok is a minden esetben kiszolgáltatott kifizetett számlához csatolt panasz-szelvényen az élelmezési ügyosztályhoz küldendők be. A bélyegző hiánya miatt eddig visszatartott számlákat a megfelelő műhelyek nyugtázzák, ahonnan azok utólag átvehetők. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

* **Hazaérkezett hadifoglyok jelentkezése.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur 6228—1918. számú rendelete alapján felhívom mindazon 1870—1900 években született és a hadifoglyokkal együtt visszaérkezett vagy visszaérkező népfelkelő köteles polgári egyéneket, hogy a vesztégyár állomásokról nyert igazolványok esetleg más személyi okmányokkal hivatalos helyiségben (Városháza II. em. 32. számú szobában) halsdékta-lanul jelentkezzenek. Nagyvárad, 1918. június hó 10. Eleméry Ferenc, katonaiügyi tanácsnok.

* **A Vörös Kereszt Péter Pál napi gyűjtése.** Mint az elmúlt években, az idén is rendez gyűjtést a Vörös Kereszt Egylet. E tárgyban folyó hó 21-én délután 6 órakor értekezlet lesz a városháza nagytermében, melyre az érdeklődőket ez uton is meghívja az egylet elnöksége.

* **A püspökfürdői hangverseny.** Az előjelekből ítélve fényes sikerűnek ígérkezik a folyó hó 20-án délután 5 órakor megtartandó püspökfürdői hangverseny. A szereplők nevei, valamint az értékes program biztosíték arra, hogy művészpártoló közönségünknek igen szép élvezetben lesz része. Műsor a következő: 1. Wieniarszcy: Hegedűverseny D-moll, Weisz József. 2. Werdi: Nagy ária a Traviatából, Kovács Margit. 3. a) Tschai-kovszky: Chanson Triste, b) Offenbach: Musette, Weisz Miklós. 4. Popper: Repuim, 3 cellon előadják: Szmazenka Ernő, Kürty István és Weisz Miklós. 5. a) Goltermann: Per Acternum, b) Kreutzer: Vöglein im Walde, Kovács Margit. 6. a) D'Ambrosio: Chansonetta, b) Paganini: Caprice, c) Hubay: Zefir. Az összes számokat Womácska József kíséri. Jegyek a Hegedűs és Központi hírlap és jegyirodában.

* **Kedvezményes jegyek a Püspökfürdőbe.** A Népszövetség értesíti t. tagjait, hogy a kedvezményes áru püspökfürdői jegyek már kaphatók a Népszövetségi helyiségben.

* **Adomány.** Nyéki József 15 koronát juttatott hozzánk és pedig 5 koronát a Kath. Nővédő Egyesületnek anya és csecsemő védelem céljaira és tíz koronát a protestáns árvaház javára. Rendelteségi helyére juttattuk.

* **Lóárverés.** Folyó hó 13-án bitangásban találtatott 1 darab 477 és 288 számjelzésű kis sárga csődör ló. Igazol tulajdonosa (Rendőrség, földszint 7. szám alatt) 21 napon belül annál is inkább jelentkezzen, mert ellenesetben ezen határidő letelte után, azaz 1818. évi július hó 4-én a jószág nyilvános árverésen fog eladatni. Czeglédy István, rb. bíró.

* **Értesítés.** Értesítem a tisztelt szülőket és növendékeimet, hogy a zongora- és énektanítást újból megkezdem. Előkészítek az énektanítói tanfolyamra, melyet megfelelő előkészülettel 6 hónap alatt ellehet végezni. Jelentkezés csak szerdai napon. Tisztelettel Lamprecht Mici, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okleveles ének- és okleveles zongora-tanítónő. Arany János-utca 4. Ugyanott új pianó eladó.

Legujabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.**

A sajtóhadiszállás jelentése.

— A Montelló-hegyet szilárdan tartjuk. —

Budapest, június 18. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Irodának jelentik a sajtóhadiszállásról:

— A rossz időjárás ellenére a Piave nyugati partján nyomásunk tovább tart. Több helyütt vonalainkat a Piavén tuli területre mélyen előbbre vittük. Két fontos vasutvonal között a Piave partján rendkívül heves küzdelemben hat kilométeres területet foglaltunk el a lépésről-lépésre hátráló ellenségtől.

— A Montelló-hegy gerincét minden támadás ellenére szilárdan tartjuk, magán a Montelló-hegyen 8000 foglyot és 37 ágyut zsákmányoltunk. Assiagónál hasonlóképp meggyusult az angolok egy előretörési kirélete.

Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László-téren) korcsma, vendéglő és bodegának kiválóan a kalmás üzlethelyiség hosszabb időre bérbeadó. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.-t. nagyvárad i cégnél nyerhető.

Kézimunka nagyipar és raktár! Gobelin, Kelim, Sudan, selyem, arany és chemilia hímzések legdivatosabb mintákkal. Előrajzolásokat, kézi hímzést, gyöngyözést, montirozást, monogramhímzést szolid olcsó árakban készíthet Czellér Imre Nagyváradban.

* **Pemete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ruhafesték** valódi két oroszian H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek** ellen biztos az **IPO-krem**. Ára 4 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruháért**, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárjában, városháza mellett.

* **Ór lakással és jó fizetéssel** felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3—5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

* **Kiadó üzlethelyiség.** A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r.-t.” irodájában, Sas-passage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

* **Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.** ezuton értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6°/o-os és 5^{1/2}^o/o-os kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiadja.

* **A Nagyvárad Hitelbank r.-t.** tisztelettel értesíti t. üzletfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6 százalékos és 5 és fél százalékos kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiadja.

* **Jó bizonyítványokkal** rendelkező megbízható egyén hivataloslag minőségben állandó alkalmazást nyer az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

* **A Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank** értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6°/o-os és 5^{1/2}^o/o-os végleges címleteit az elismervények beszoigaltatása ellenében az intézet pénztáránál a hivatalos órák alatt átvehetők.

* **Tanulságos római olajlenyomatú levelező-lapok** 19 féle változatban kapható a „Tiszántúli” kiadóhivatalában, darabonként 30 fillérért.

* **A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár r.-t.** ezuton értesíti t. üzletfeleit, hogy a nála jegyzett VII. kib. 6°/o-os és 5^{1/2}^o/o-os hadikölcsön kötvények végleges címleteit pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiszolgáltatja.

Butorogzott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

Színház.

Heti műsor:

Szerda: Tatárjárás. (Sik Rezső fellépte.)

Csütörtök: Lyon Lea. (Dutkai Zaza és Sik Rezső fellépte.)

Péntek: Az ördög. (Sik Rezső fellépte.)

Szombat délután: Csárdás királynő. (Sik Rezső fellépte.)

Szombat este: Szurmay est.

Vasárnap délután: Takarodó. (Sik Rezső fellépte.)

Vasárnap este: Cigányprimás (Sik Rezső fellépte.)

Az Ördög. Molnár Ferenc Ördögének címszerepét Sik Rezső gazdag műsora egyik legjobb szerepének tekintheti és így csak érthető, hogy e hét péntekére már elővásárlásban is igen élénk a jegykereslet. Sik Rezső ugyanis pénteken játsza Molnár Ferenc ötletes vigjátékának címszerepét.

Szurmay-est a Szigligeti színházban. A június 22-én, szombaton este tartandó Szurmay-estre holnap, június 18-ától kezdve válthatók a jegyek a Szigligeti színház mindkét nappali pénztáránál a rendes jegyváltás idejében. Helyárok a következők: Nagy páholy 150 korona. Földszinti és emeleti páholy 120 korona. Másodemeleti páholy 80 korona, Zsölle 50 korona. Kőrszék 30 korona. Tálalásszék 20 korona. Erkély I-ső sor közép és oldal 10 korona. Erkély II ik sor közép 8 korona. Erkély III ik sor oldal 6 korona. Másod em. zártszék 5 korona, Földszinti álló 3 korona. Deák és katonajegy 2 kor. Karzati álló 2 kor.

Tatárjárás. Mint arról hirt adtunk, Sik Rezső szerdán este kezdi meg vendéjátékát és ezen az estén a Tatárjárás Lahonyai tábornokát játsza.

Kettős vendéjáték. Lyon Lea csütörtökön tölti be a műsort. Sik Rezső játsza a rabló szerepét, míg Lyon Leát Dutkai Zaza, I. Gazdy Aranka egyik növendéke alakítja, aki csak a napokban vizsgázott nagy sikerrel a Színész Egyesületben.

Délutáni előadások. Szombaton délután a Csárdáskirálynő kerül színre. Ennek a kedves, népszerű operettének a szombat délutáni előadásában Sik Rezső játsza Ferkó szerepét. — Vasárnap délután Materlinek hírneves drámája, a Takarodó kerül színre, amelynek előadásában Sik Rezső az örömszer mély drámai erejű szerepét játsza.

A Cigányprimás. Vasárnap este a Cigányprimás címszerepében fejezi be Sik Rezső a heti vendégszereplését, amelyeket este-estére a közönség legmelegebb rokonszenve kísért.

IRODALOM

Szomaházy István, Karinty Frigyes, Szép Ernő az állandó munkatársai a Színházi Életnek, Incze Sándor népszerű heti lapjának, ők írták az e heti szám legérdekesebb cikkeit is. Képpen és írásban gazdag és érdekes beszámoló van a legújabb Színházi eseményekről. Kottamelléklet Ujhelyi Nándor egyfelvonásosa, A bunda, Lukács Gyula cikke a tapolcai Kék rókáról emelendő még ki a gazdag számból, melyet Intim Pista népszerű rovatok tarkítanak. A Színházi Élet e heti számának ára egy korona. Előfizetési ár egy negyedévre 8 K 50 fillér. Kiadóhivatal: Erzsébet-körut 29.

Az Élet szépirodalmi képes heti folyóirat (szerkeszti: Andor József) június 16-i száma a következő tartalommal jelent meg: 1918 június 12. a. j. — Kultura és terror. Prohászka Ottokár. — Nyugtasd kezéd ma rajtam. (Költemény.) Németh István. — A budai gyár. (Elbeszélés.) Tarczai György. — A patronázs jubileuma. Latkóczy Imre. — Péntek ur. Telbisz Albert. — Az átlagember. (Regény.) Irta: Robert Hugh Benson; fordította: Kálmán György. — Kultura. — Hétről hétre. — Szerkesztő üzenetek. — A kitűnő lapot mégelen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15—c. — Előfizetési ár félévre 15 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Fischer Ervin zeneiskolája

hétfőn folytatta a vizsgálati hangversenyeket és a növendékek ezuttal is gyönyörű eredményt produkáltak és ez két csendesen, de alaposan dolgozó két kiváló tanár, Sági Erzsébet és Falán Mária érdeme, kik mint előadók is elsőrangúak. A növendékek közül szép fejlődést mutatott Némethy Gizella, Timár Éva, Stolcz Olga és Csordacsics Etelka.

Sokat haladt tudásban és biztonságban Erdélyi Mária és igen szép játékot mutatott be Éles Jolán. Nem közönséges tehetségek Örömy Manci és Pásztor Margit, akik a közel jövőben már nagyobb feladatra is vállalkozhatnak. Kollárszky Erzsébet és Belezny Ilonka buzgó szorgalma és kitartása most is figyelemre méltó és művészi eredményt hozott létre.

Kiemelkedett a műorból Jakab Terka és Tóth Olga, a kik mindketten kitűnő muzikalitást és magasfoku technikát mutatnak be.

A nagyszerű hangversenysorozatot tegnap este nagy sikerrel befejezték. Ez alkalommal Fischer Ervin, az intézet jeles vezetőjének növendékei léptek fel és mindannyian dicsőséget szereztek a kitűnő mesternek, aki nemcsak mint pedagógus, de mint művész is városunkban a legkiválóbb.

A műsort Havas Rózsika nyitotta meg, kinek egyre fejlődő talentuma és pompás előadóképessége szép sikert biztosított.

Nagyon sokat haladt és még sok szépet várunk Cziffra Bertustól, aki ezuttal is nagy sikerrel játszott.

Adorján István és Munk Lajos is ügyeskedtek és kedvesen játszottak Rosenberg Ilonka és Székely Klári, akik két bájos Jensen-aprófát adtak elő. Fejlett tudással és szép színésszel játszott Mihelyi Magda és Fodor Margit.

Biztosan intonálta a nehéz akkordokat egy Volkmann darabban Kalenda Boriska. — Elsőrendű és művészi játékot hallottunk Steiner Erzsitől, aki egy második zongora kísérete mellett magas zenei intelligenciával előadta Mendelsohn rondó kivül nehéz d-moll koncertjét.

Hasonló nagy sikert aratott Weisz Magda egy Schumann kompozíciójában, kinek egyénisége most bontakozik ki. A hangversenynek pompás befejezése volt Raff híres Gavotte ja, melyet Ternyei Edith adott elő azzal a kitűnő technikával és a darabnak teljes átértésével, mely játéknak mindig erőssége volt. Második zongorán Fischer Ervinné kísérte, akinek művészi játéka stilszerűen egészítette ki ezt a szép produkciót. A nagyszerű hangverseny anyagilag is szépen sikerült, amennyiben a bevétel 500 korona, mely a fogságból hazatérő magyar katonáknak jut.

Nyilttér.*

Med. Univ.
Dr. ADONYI JENŐ
fogorvos fogorvosi rendelője
(Zöldfa) Hlatky Endre-utca 2. sz.
alatt (Deutsch K. I. ház).
RENDEL: d. e. 9-12-ig.
d. u. 2-6-ig.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Feltett kalappal.

Czövek Andor vasuti tiszt Sápon teljesített szolgálatot tavaly júliusban. A hivatalos helyiségbe egyszerre feltett kalappal belépett Weiszberger Ábrahám s kérte a pánaszkönyvet. Czövek erre így felelt:

— Még azt se tudja, hogy a hivatalban le kell venni a kalapot? Menjen ki rögtön, mars.

Mivel Weiszberger nem távozott, Czövek öt többször pofonította, majd a falhoz szoritotta, azután kilökte.

Hivatali hatalommal való visszaélés vétsége miatt vádolta meg Myskovszky Jenő dr királyi ügyész a vasutast, aki Gyenge Béla elnöklésével ítélkező tanács előtt beismerte, hogy a hivatali helyiségbe feltett kalappal belépő Weiszbergert kivezette a szobából.

Katz József és Feldheim Albert tanuk kihallgatása után a bíróság 50 korona pénzbüntetésre ítélte Czöveket, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

A nagyharsányi gyilkosság bünperében tegnap Szöllösy Gyula folytatta s befejezte a tanukihallgatásokat. Grósz Menyhért dr és Fisch Áron dr törvénytíró szakértők igazolták, hogy a késszurás még nem volt halálos, amely Barta Mihályt megölte, hanem a sinfával való ütés következtében állott be a halál. Emiatt egy katonavádolt felel majd. Faragó Sándor, a szövetkezet korcsmárosa elmondja, hogy korcsmájában gyakran megfordulnak 16 évnél idősebb fiúk s ő ad nekik inni, mert a törvény csak 16 éven aluli gyermekeket tilt el a korcsmázástól.

Elnök: De részeg embernek nem szabad italt adni, ezek a fiúk pedig részegek voltak. Nem ital kell az ilyeneknek, hanem más: vessző.

Nesztor József dr ügyész, Tóth Ferenc dr és Medvigy Gábor dr védők intéztek még kérdéseket a tanukhoz. Ma valószínűleg ítélet lesz a pörben.

KÖZGAZDASÁG

Részvényjegyzési felhívás.

A Hungária Cipőgyár részvénytársaság 1918 június hó 15-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésén az eddigi egy millió korona névértékű részvénytőkének 10.000 darab egyenként 100 korona névértékű bemutatóra szóló részvény kibocsátása által két millió koronára való felemelését határozta el.

A művelet végrehajtásával az igazgatóság bízott meg.

Alulírott igazgatóság ezen megbízás folytán ezennel közhírré teszi, hogy:

1. az ujonnan kibocsájtott 10.000 darab egyenként 100 korona, összesen 100.000—korona névértékű bemutatóra szóló részvény jegyzésére az alapszabályok szerint jogosított részvényesek részvényeik arányában az elővételi jogot 1918 július hó 15-ig bezárólag gyakorolhatják. Azon részvényesek, akik július hó 15-ik napjáig az elővételi jogot részvényeik bemutatása mellett nem gyakorolják, elvesztik részvényjegyzési jogukat. Az igazgatóság jogosított ezen le nem jegyzett részvényeket szabadkézből, de nem a kibocsájtási áron alul másnak eladni. — Az elővételi jog gyakorlásakor a részvények láttamozás végett a gyár főpénztáránál, Nagyváradon, Kossuth Lajos utca 3. sz. bemutatandók. A részvények 150 koronás árfolyamon bocsájtatnak ki. Az elővételi jog gyakorlásakor a jegyzett részvényekre darabonként 100 korona részleges vételár készpénzben befizetendő, míg a darabonkénti 50 korona felár az igazgatóság felhívására 15 napon belül lesz befizetendő. A felárból befolyó 500.000 korona építkezési és berendezési tartalék-alapba lesz helyezve.

2. A részvényjegyzést gyakorló azon részvényes, aki a meghirdetett határidőnek és részvénybefizetési feltételeknek ajánlott levélbeli felhívásra 8 nap alatt eleget nem tesz, elveszti már teljesített befizetését, azok a tartalék-alap javára esnek és az igazgatóságnak joga van az illető részvényt szabadkézből másnak eladni.

3. Az új részvények 1918 január 1-től kezdve az üzleti haszonban részesednek és így a részvényt lejegyzők az aláírás alkalmával a részvény 100 korona névértéke után 1918 január hó 1-től kezdődőleg a befizetés napjáig 6 százalékos kamatot kötelesek a vállalat pénztáránál lefizetni. A felár után kamat nem fizetendő.

Nagyvárad, 1918 június hó 18.

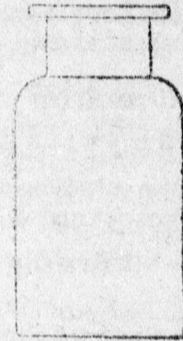
A Hungária cipőgyár rt. igazgatósága.

APOLLÓ mozgószínház
MA
Tavaszi vihar
dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

VIGADÓ mozgószínház
MA
A táncosnő
művészdráma.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

URÁNIA mozgószínház
MA
Szünet.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

HETI ÁRJEGYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12—
Majolika gyümölcsállvány 6 tányérral	15—
Majolika tálcza fogóval	8—
Majolika cukortartó díszes	8—
Majolika gyümölcskészlet	8—
Vizes készlet csiszolt üvegből	12—
Boros	12—
Likör	12—
Befőttes készlet kristály fehér	12—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12—
Majolika fali sőtartó színes	8—
Majolika vizeskanecso színes	10—
Kenyérkosár színes üveggel	10—
Chinaezüst cukortartó	10—
Chinaezüst gyümölcsállvány	10—
Majolika virágváza színes	5—
Majolika virágfazék	5—
Majolika díszfigura	5—
Porcellán főzőlábas	5—
Porcellán főzőfazék	5—
Teáskészlet színes aranyozással	50—
Kávéskészlet színes aranyozással	50—
Feketéskészlet színes aranyozással	50—
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150—
Hidegfelvágott készlet sz. aranyozással	40—
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	50—
Falitűző színes aranyozott kerettel	80—
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25—
Függő-lámpa teljesen felszerelve	30—
Teáspohár chinaezüst foglalathoz	8—
Teáscsésze színes finom aranyozással	4—
Kávéscsésze	4—
Köpöcsésze	5—
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5—

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt vizek, tartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg, porcellán, lámpa, táblaiüveg és diszmuáru nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. l.

Elsőrendű

Raffiaháncs és Cellulóze-

papirzsineg szőlőkötözés-hez kapható:

Wechsler Adolf és Társa R.-T.
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hévízfürdője. Természetes 49°C hőmérsékletű forrás, köszvény, csusz stb. ellen

Télen-nyáron nyitva!
Villanyvilágítás!

Téli saisonban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtanul küld a

Fürdőigazgatóság.

A Félix-fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

LEGF. BUZACSRIZ,

folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg, mindenféle CIPÉSZKELLEK, BŐRTALPVÉDŐK stb. Legf. CSONTENYV

kapható Stern Miklós bőrhulladék üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz. Vidékiek kérjenek árajánlatot

Felső kereskedelmi és polgári iskolai

magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság

Hadi és hadikölcsön biztosító osztálya.

A m. kir. Honv. Miniszterium Hadsegélyző hivatalának ellenőrzése alatt az elesettek özvegyei és árvái érdekében és javára.

Biharmegyei Központja:

Nagyvárad, Ezredévi Emlék-tér 2. szám 1. em.

Hadikölcsön jegyzés
biztosítással kapcsolatban.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bír.

Intézetünk módot nyújt mindenkinek kis összeggel nagy összeget jegyezhetni és amellyel saját magáról és családjáról is gondoskodhatni.

Aki pl. 1000 kor. hadikölcsön-biztosítást köt, 20 éven át évenként egészben csak 35-80 koronát tartozik fizetni. Ha a fél ezen időt megéli, úgy őt magát illeti meg az 1000 koronás hadikölcsön, ha bármikor előbb halna meg, akár itthon, akár a harctéren, úgy azt azonnal halála után családja kapja ki, minden utánfizetés nélkül.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül köthető hadikölcsön biztosítás. Bélyeg vagy pótiteték nem fizetendő.

Bármikor beszüntíthető, a befizetett összeg, ez esetben sem vesz el

Hadikölcsön biztosítást köthet minden 15-60 éves egyén, nemre való tekintet nélkül.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a

Magyar Országos Biztosító Intézet r-t.
Biharmegyei Kirendeltsége

Nagyvárad

Ezredévi Emlék-tér 2. sz. 1. em. Telefon 11-85.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

BIHARFÜRED

klimatikus gyógyhely,
nyaralótelep és
télisporthely

f. évi július 1-én

új bérlő kezeiben, renoválva,
villanyvilágításval, új villával

megnyílik.

Igazgató: Glasner Miksa
Ótátrafüred volt' tikkára

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész és
bronzműves.

Irógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolframszál Tungsram-égők, villanyvasalók állandóan raktáron.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.

